

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዴሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ
የአማራ ብሔራዊ ክልል ምክር ቤት

ዝክረ ሕግ ZIKRE HIG

Of the Council of the Amhara National Regional State
in the Federal Democratic Republic of Ethiopia

በአማራ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት
ምክር ቤት ጠባቂነት የወጣ

Issued under the auspices of the
Council of the Amhara National
Regional State

✉ 1324
ያንዱ ዋጋ 25.30 ብር
Unit Price Birr 25.30

ማውጫ

አዋጅ ቁጥር 224/2007 ዓ.ም

በአማራ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት የሕገ-
መንግስት ተርጓሚ ኮሚሲዮን
ለማቋቋምና የአሰራር ስርዓቱን ለመወሰን የወጣ
አዋጅ

Content

Proclamation No.224/2015

A Proclamation Issued to Establish and Determine
Work Procedure of the Constitutional
Interpretation Commission of the Amhara
National Regional State

አዋጅ ቁጥር 224/2007 ዓ.ም

የአማራ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት የሕገ-መንግስት
ተርጓሚ ኮሚሲዮን ማቋቋሚያና
የአሰራር ስርዓቱን መወሰኛ አዋጅ

Proclamation No.224/2015

The Amhara National Regional State
Constitutional Interpretation Commission
Establishment and Work Procedure Determination
Proclamation

የአማራ ብሔራዊ ክልል ህገ-መንግስት በተሟላ
መንገድ ስራ ላይ ማዋል በክልሉ ለተጀመረው
ዴሞክራሲያዊ ስርዓት ግንባታ፣ ልማትና ሰላም
ቀጣይነት አስተማማኝ ዋስትና እንደሚሆን
የታመነበት በመሆኑ፤

የህገ-መንግስቱ ተርጓሚ ኮሚሲዮን በክልሉ ውስጥ
የህገ-መንግስት ጉዳይ ወይም የትርጉም ጥያቄ
ሲነሳ ተገቢውን እንዲወስን በህገ-መንግስቱ
አንቀጽ 70 ንዑስ አንቀጽ /1/ መሰረት የተቋቋመ
በመሆኑ፤

WHERE AS, It has been believed that implementing
the Amhara National Region's constitution
completely, it is a cofidential guarantee to the
commenced bulding system of democracy,
development and peace in the Region;

WHERE AS, the Interpreter commission of the
constitution has been established pursuant to sub-
article /1/of Article 70 of the constitution; to render
apropriate decision, where the constitutional case or
Interpretation request arises in the Region;

ከዚህ የተነሳ በህገ-መንግስቱ መሰረት የኮሚሲዮኑን ዝርዝር ስልጣንና ተግባራት አጥንቶ በህግ መወሰን አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ፤ የአማራ ብሔራዊ ክልል ምክር ቤት በተሻሻለው የብሔራዊ ክልሉ ህገ-መንግስት አንቀጽ 49 ንዑስ አንቀጽ 3/1 መሠረት የሚከተለውን አውጇል፡፡

ክፍል አንድ

ጠቅላላ

1. አጭር ርዕስ

ይህ አዋጅ “የአማራ ብሔራዊ ክልላዊ መንግስት የሕገ-መንግስት ተርጓሚ ኮሚሲዮን ማቋቋሚያና የአሰራር ስርዓቱን መወሰኛ አዋጅ ቁጥር 224/2007 ዓ.ም” ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል፡፡

2. ትርጓሜ

1. የቃሉ አገባብ ሌላ ትርጉም የሚያሰጠው ካልሆነ በስተቀር በዚህ አዋጅ ውስጥ፡-

ሀ. “ሕገ መንግሥት” ማለት የተሻሻለው የአማራ ብሔራዊ ክልል ሕገ-መንግሥት ሲሆን ማሻሻያዎቹን ይጨምራል፤

ለ. “ የህገ መንግስት ተርጓሚ ኮሚሲዮን” ማለት ከዚህ በኋላ “ ኮሚሲዮን” እየተባለ የሚጠራ እና በህገ መንግስቱ አንቀጽ 70 ንዑስ አንቀጽ /1/ የተቋቋመው አካል ነው ፡፡

ሐ. “ምክር ቤት” ማለት የአማራ ብሔራዊ ክልል ምክር ቤት ነው፡፡

መ. «አፈ-ጉባኤ» ማለት የዚህ ምክር ቤት አፈ-ጉባኤ ነው፤

ሠ. «ሕግ» ማለት በብሔራዊ ክልሉ መንግስት አካላት የሚወጡትን ህጎች፣ ደንቦች እንዲሁም መመሪያዎች ያካትታል፡፡

WHEREAS, it has become necessary to decide by law studying the commission particular powers and duties, pursuant to the constitution;

NOW, THEREFORE, the Council of the Amhara National Region, in accordance with sub-article 3/1/ of Article 49 of the Revised National Region Constitution, hereby proclaims as follows;

PART ONE

General

1. Short Title

This proclamation may be cited as “the Amhara National Regional State Constitutional Interpretation Commission Establishment and Work Procedure Determination Proclamation No.224/2015.”

2. Definition

Unless the Context otherwise requires, in this proclamation:

- a. “ Constitution” means the Revised Amhara National Region constitution that includes ammendments;
- b. “Council of Constitutional Inquiry” means the council of constitutional Inquiry of the Regional Governement;
- c. “Council” means the Amhara National Region Council;
- d. Speaker” means the speaker of this council;
- e. “Law” means laws, proclamations and regulations issued by the national Regional state organs, as well as, it shall include directives;

ረ. “የመንግስት አካል” ማለት የክልሉ ህግ አውጭ፤

ህግ አስፈፃሚ ወይም ህግ ተርጓሚ አካል ነው፡፡

ሰ. «ፍርድ ቤት» ማለት በማንኛውም ደረጃ የሚገኝ የብሔራዊ ክልሉ መደበኛ ፍርድ ቤት ነው ፡፡

ሸ. «ጽ/ቤት» ማለት በዚህ አዋጅ መሰረት የኮሚሲዮኑን ስራዎች እንዲያከናውን ሃላፊነት የተሰጠው የአማራ ክልል ምክር ቤት ጽ/ቤት ነው፤

ቀ. «የመጨረሻ ውሳኔ» ማለት ታይቶ ያለቀና ይግባኝ የሌለው ውሳኔ ነው፤

በ. «ሰብሳቢ እና ፀሐፊ» ማለት የኮሚሲዮኑ ሰብሳቢና ፀሐፊ ናቸው፡፡

2. ማንኛውም በወንድ ጾታ የተገለፀው የሴትንም ያካትታል፡፡

ክፍል ሁለት

ስለ ህገ-መንግስት ተርጓሚ ኮሚሲዮን

መቋቋም፣ አደረጃጀትና ስልጣን

3. ስለ መቋቋም

1. የአማራ ብሔራዊ ክልል ህገ-መንግስታዊ ጉዳዮች ተርጓሚ ኮሚሲዮን ከዚህ በኋላ «ኮሚሲዮኑ» እየተባለ የሚጠራው በህገ-መንግስቱ አንቀጽ 70 ንዑስ አንቀጽ /1/ መሰረት የክልሉን ህገ መንግስት ለመተርጎም የተቋቋመው አካል ነው ፡፡

4. ስለ ኮሚሲዮኑ አባላት ጥንቅር

1. ኮሚሲዮኑ የሚከተሉት አባላት ይኖሩታል፡-

ሀ. በክልሉ ውስጥ ከሚገኙ ከእያንዳንዱ ብሔረሰብ ምክር ቤት የሚወክል አንድ አባል፤

ለ. በክልሉ ውስጥ ከሚገኙ ከእያንዳንዱ የወረዳ ምክር ቤቶች የሚወክ አንድ አባል፤

f. “Governmental organ” means the regional legislative, executive or judicial organ.

g. “Court” means any national region regular court constituted hierarchically at different levels.

h. “Office” means the secretariat of the Amhara Region council , rendered a responsibility to perform the Commission’s works, pursuant to this proclamation;

i. “Last Resolution” means the end decision and not having an appeal;

j. “Chairperson and secretary “ means chairperson and secretary of the commission.

2. Any provision stated in masculine gender also apply to the feminine geneder.

PART TWO

Establishment, Organization and Power of the Constitutional Interpretation Commission

3. Establishment

1. The Amhara National Region Constitutional Affairs interpretation commission /hereafter called “ commission” / is an established body to interpret the regional constitution pursuant to, sub-article /1/ of Article 70 of the constitution.

4. Memebbers Composition of the Commission

1. The commission shall have the following members:

a. a member to be represented from each nationality council in the region;

b. a member to be represented from each woreda council in the region.

2. ኮሚሲዮኑ የራሱን ሰብሳቢና ፀሐፊ ከአባላቱ መካከል መርጦ ስራውን ያከናውናል፡፡

5. የኮሚሲዮን ስልጣንና ተግባር

ኮሚሲዮኑ በዚህ አዋጅ መሰረት የሚከተሉት ሥልጣንና ተግባራት ይኖሩታል፡-

1. አጣሪ ጉባኤው በሚያቀርብለት ማንኛውም ህገ መንግስታዊ ጉዳይ ላይ መክሮ የመጨረሻ ውሳኔ ይሰጣል፤
2. ውሳኔዎቹ ለህዝብ ይፋ የሚሆንበት መጽሔት እንዲታተምና እንዲሰራጭ ያደርጋል፤
3. የራሱን የአሰራር ስነ- ስርዓት መመሪያ ያወጣል፤
4. የራሱን ሰብሳቢና ፀሐፊ ይመርጣል፡፡

6. የኮሚሲዮኑ አባላት የሥራ ዘመን

ከብሔረሰብና ከወረዳ ምክር ቤቶች የተወከሉት የኮሚሲዮን አባላት የስራ ዘመን የተወከሉባቸው ምክር ቤቶች የሰራ ዘመን ይሆናል፡፡

7. የኮሚሲዮን አባላት ክፍያ

የኮሚሲዮኑ አባላት በኮሚሲዮን ስብሰባ ላይ ለተገኙባቸው ቀናት የውሎና የትራንስፖርት አበል ይከፈላቸዋል፡፡ ዝርዝሩ ኮሚሲዮኑ በሚያወጣው መመሪያ ይወሰናል፡፡

8. የኮሚሲዮኑ አባላት ከሃላፊነት ስለሚነሱበት ሁኔታ

ማንኛውም የኮሚሲዮን አባል በሚከተሉት ምክንያቶች ከሃላፊነቱ ሊነሳ ይችላል፡-

1. ጉዳዩ በወከለው የብሔረሰብ ወይም የወረዳ ምክር ቤት አማካኝነት ሲወሰን ፤
2. በፈቃዱ ከሃላፊነቱ እንዲነሳ ለመረጠው ምክር ቤት ጥያቄ ሲያቀርብና ጥያቄው ተቀባይነት ሲያገኝ፤

2. The commission shall select its own chairperson and secretary among members, and perform its activities.

5. powers and Duties of the Commission

The commission shall have the following powers and duties, pursuant to this proclamation:

1. Render the last decision by negotiating on any constitutional affairs that are submitted by the council of constitutional inquiry;
2. cause to publish and distribute journals that decisions shall be disclosed publicly;
3. Issue its own work procedure directives;
4. Select its own chairperson and secretary.

6. Term of Office of the Commission Members

Term of office of the representative commission members of the nationality and woreda councils shall be the term of office of their representative councils.

7. Service Charges of the Commission Members

The commission members shall be entitled for per diem and transport allowance to the days of meeting. The particulars shall be determined by directives that the commission shall issue.

8. Removal of the Commission Members from their Responsibility

Any member of the commission shall be removed from his responsibility by the following reasons:

1. Where the affairs is decided by the representative nationality or the woreda council ;
2. Where he requests, a release by his own initiative for the council that elected him, and it shall have an acceptance;

3. በሚያሳየው የስነ-ምግባር ጉድለት ምክንያት ከሃላፊነት እንዲነሳ በኮሚሲዮኑ አባላት ሁለት ሶስተኛ ድምጽ ሲወሰን፡፡

9. ምትክ አባልን ስለመላክ

1. አንድ ኮሚሲዮን አባል በሞት የተለየ ወይም በዚህ አዋጅ አንቀጽ 8 ስር በተመለከቱት ምክንያቶች ከሃላፊነት የተነሳ እንደሆነ ኮሚሲዮኑ ጉዳዩ ለሚመለከተው የብሔረሰብ ወይም የወረዳ ምክር ቤት ያሳውቃል፤
2. ጉዳዩ የደረሰው የብሔረሰብ ወይም የወረዳ ምክር ቤትም በአጭር ጊዜ ውስጥ ተወካዩን ከምክር ቤት አባላት መካከል በመምረጥ ይልካል፡፡

10. የኮሚሲዮኑ ሰብሳቢ ስልጣንና ተግባር

1. የኮሚሲዮኑ ሰብሳቢ ኮሚሲዮኑን የመምራት፣ የአባላቱን ተግባራት የማቀናጀት፣ የኮሚሲዮኑን ስራዎች ውጤታማና ቀልጣፋ እንዲሆኑ ምቹ ሁኔታ የመፍጠር ስልጣንና ተግባር ይኖሩታል፡፡
2. የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ /1/ አጠቃላይ ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ የኮሚሲዮኑ ሰብሳቢ፡-
 - ሀ. የኮሚሲዮኑን ስብሰባ ይጠራል፤ በኮሚሲዮኑ መመሪያ መሰረት ስብሰባውን ይመራል፤
 - ለ. ለኮሚሲዮኑ የሚቀርቡትን ጉዳዮች አደራጅቶ ለአባላቱ በወቅቱ እንዲደርሳቸው ያደርጋል፤
 - ሐ. የኮሚሲዮኑ ምልዓተ ጉባኤ መሟላቱን

3. Where the removal of him is decided with the 2/3 of members of the commission, because of his misconduct.

9. Substitution

1. Where a member of the commission died or removed from his responsibility, pursuant to cases indicated, under Article /8/ of this proclamation, the commission shall notify to the pertinent nationality or woreda council of the affairs.
2. The nationality or woreda council that receives the case, shall select another member among commission members and send him within a short period of time.

11. Powers and Duties of the Chairperson of the Commission

1. The chairperson of the commission shall have powers and duties to direct the commission, integrate members' activities , to create a conducive environment for commission activities to be effective and prompt.
2. Without prejudice to the general provision of sub – article /1/ of this Article, the chairperson of the commission.
 - a. call for the meeting of the commission and direct the meeeting , pursuant to the directives of the commission;
 - b. cause to submit cases for members timely by arranging cases that shal be Presented for the commission;
 - c. ensure the quorum of the commission shall be fullfiled;

መ.ለኮሚሲዮኑ በቀረበ ጉዳይ ላይ እንደአስፈላጊነቱ ከኮሚሲዮኑ አባላት መካከል ረቂቅ የወሳኔ ሰነዶችን የሚያዘጋጁ የተለያዩ ኮሚቴዎችን ሊያዋቅር ይችላል፤

ሠ.የኮሚሲዮኑን ውሳኔዎች ጥያቄውን ላቀረበው ወገንና ለሚመለከታቸው አካላት ያስተላልፋል፤

ረ.የኮሚሲዮንን የአሰራር ስነ ስርዓት ያከብራል ያስከብራል፡፡

11. የኮሚሲዮኑ ፀሐፊ ስልጣንና ተግባር

የኮሚሲዮኑ ፀሐፊ ተጠሪነቱ ለኮሚሲዮኑ ሰብሳቢ ሆኖ፤

1. የኮሚሲዮኑን እና የልዩ ልዩ ኮሚቴዎች ቃለ ጉባኤ፤ ውሳኔ እና ሌሎች ሰነዶች በሚገባ መያዛቸዉንና መጠበቃቸውን ያረጋግጣል፤

2. በሰብሳቢውና በኮሚሲዮኑ አባላት ተለይተው የሚሰጡትን ሌሎች ተግባራት ያከናውናል፡፡

12. የኮሚሲዮን አባላት ተግባርና ሃላፊነት

ማንኛውም የኮሚሲዮን አባል፡-

1. በበቂ ምክንያት ካልሆነ በስተቀር ከኮሚሲዮኑ በሚጠራው ማንኛውም ስብሰባ ላይ መገኘት ይኖርበታል፤

2. በበቂ ምክንያት ስብሰባ ላይ የማይገኝ ከሆነ ይህንኑ ለኮሚሲዮኑ ሰብሳቢ አስቀድሞ ማሳወቅ አለበት፤

3. በኮሚሲዮኑ ስብሰባ በአጀንዳነት በተይዞ ጉዳይ ላይ በተሟላ ዝግጅት መሳተፍ እንዲሁም ሃላፊነቱን ለመወጣት ተገቢውን ጥረት ማድረግ ይኖርበታል፤

d. may organize different committees among the commission members, as deemed as necessary, that shall prepare draft decision documents; on issues that are submitted to the commission;

e. pass over the commission's decisions to the party that submitted a request and to the pertinent bodies;

f. respect and cause to respect the commission work procedure.

11. Powers and Duties of the Secretariat of the Commission

The secretariat of the commission shall be accountable to the chairperson of the commission, and shall:

1. ensure the commission and various committees minutes, decision and other documents are properly maintained /handled/ and protected;

2. Perform other duties that shall be rendered to him by identifying with a chair person and members of the commission.

12. Duty and Responsibility of Members of the Commission

Any member of the commission shall :

1. attend any meeting of the commission, unless prevented by sufficient reasons beyond his control;

2. shall notify to the chairperson, in advance, where he has a reason beyond his control, and unable to attend a meeting;

3. take part in and be active participant in meeting agendas of the commission , as well as, to discharge its own responsibility properly, make his best efforts;

4. ህገ-መንግስቱን በማክበርና በማስከበር በገለልተኛነት እና በነጻ ህሊና ሃላፊነቱን መወጣት አለበት፤

5. ኮሚሲዮኑ የሚሰራባቸውን ደንቦች፣ መመሪያዎችና የአሰራር ስነ ስርዓቶች አክብሮ መፈፀም ይኖርበታል፡፡

13. ስለ ኮሚሲዮኑ ውሳኔ አሰጣጥና የስብሰባ ስነ-ስርዓት

1. ኮሚሲዮኑ ህገ መንግስታዊ ሃላፊነቱን ለመወጣት አስፈላጊ በሆነ ጊዜ ይሰበሰባል፤

2. የኮሚሲዮኑ ምልዓተ ጉባኤ የሚሆነው ከአባላቱ መካከል ከግማሽ በላይ የሚሆኑት በስብሰባው ላይ የተገኙ እንደሆነ ነው፤

3. ኮሚሲዮኑ የቀረበለትን ጉዳይ ከመረመረ በኋላ ውሳኔውን በተባበረ ድምጽ ሊያሳልፍ ይችላል፤

4. በኮሚሲዮኑ አባላት በተባበረ ድምጽ እንደተወሰነ የሚቆጠረው በቀረበው የውሳኔ ሃሳብ ላይ ተቃውሞ ያልቀረበ ከሆነ ነው፤

5. ኮሚሲዮኑ በቀረበለት ጉዳይ ላይ በተባበረ ድምጽ መወሰን ያልቻለ እንደሆነ ውሳኔው በስብሰባው ላይ ከተገኙት አባላት በአብላጫ ድምጽ የተደገፈው ይሆናል፤

6. የተሰጠው ድምጽ እኩል በእኩል የሆነ እንደሆነ ሰብሳቢው ያለበት ወገን የኮሚሲዮኑ ውሳኔ ይሆናል፤

4. discharge his own responsibility to respect and cause to respect the constitution, with neutrality and free mentality;

5. Perform by respecting regulations, directives and work procedures that the commission works.

13. Meetings and Rules of Procedure of the Commission

1. The commissin shall hold a meeting , where necessary to discharge constituticnal responsibility;

2. The commission shall have a quorum, if members more than half of it attend the meeting;

3. The commission, may pass on its decision by unanimous vote , after thoroughly examined the case submitted to it;

4. If no objections are raised on the rulling of the commission members, it may be regarded as an unanimous vote;

5. If the commission can not decide on a case with an unanimous vote, the opinion of the majority vote of the members attending the meeting shall be considered for a ruling.

6. Where the vote is in tie , the party decision on the side of the chairperon shall be the decision of the commission;

7. በዚህ አንቀጽ ከንዑስ አንቀጽ /1/ እስከ /6/ የሰፈሩት ድንጋጌዎች ቢኖሩም ኮሚሲዮኑ የራሱን ውስጣዊ የአሰራርና የውሳኔ አሰጣጥ ሂደት አስመልክቶ ዝርዝር መመሪያዎችን ሊያወጣና በስራ ላይ ሊያውል ይችላል፡፡

14. ስለ ኮሚሲዮኑ ጽ/ቤት

1. የክልሉ ምክር ቤት ጽ/ቤት የኮሚሲዮኑ ጽ/ቤት በመሆን ያገለግላል፤
2. የክልሉ ምክር ቤት ጽ/ቤት አስቀድሞ በተቋቋመበት አዋጅ የተሰጡት ሥልጣንና ተግባራት እንደተጠበቁ ሆኖ፤ በዚህ አዋጅ መሰረት የሚከተሉት ልዩ ሥልጣንና ተግባራት ይኖሩታል፤
 - ሀ. ለኮሚሲዮኑ አባላት አጠቃላይ አስተዳደራዊ አገልግሎት ይሰጣል፤
 - ለ. ለኮሚሲዮኑ አባላት የስብሰባ ጥሪ ያስተላልፋል፤ አጀንዳዎችንና ሌሎች ተፈላጊ ሰነዶች ያሰራጫል፤ የመሰብሰቢያ አዳራሾችን ያመቻቻል፤
 - ሐ. የኮሚሲዮኑ ቃለ ጉባኤ፣ ውጤት እና ሌሎች ሰነዶች በሚገባ ተመዝግበው እንዲያዙና እንዲጠበቁ ያደርጋል፤
 - መ. ኮሚሲዮኑ የሚያወጣቸውን መጽሔቶችና ሌሎች የሕትመት ወጤቶች ዝግጅትና ስርጭት ይከታተላል፤
 - ሠ. ለኮሚሲዮኑ የጥናትና ምርምር አገልግሎት ይሰጣል፤
 - ረ. ለኮሚሲዮኑ ሥራ ስኬታማነት የሚረዳ የፋይናንስ ድጋፍና ሌሎች ተዛማጅ ተግባራትን ያከናውናል፡፡

7. Notwithstanding the stipulated provisions from sub –article /1/ upto /6/ of this Article, the commission , may issue particular directives; and, implement it with regard to its internal procedure and the process of decision making.

14. Office of the Commission

1. The secretarit of the council shall serve as the commission office;
2. Without prejudice to the rendered powers and duties of the regional secretariat of the council, by its establishment proclamation in advance, shall have the following special powers and duties, pursuant to this proclamation:
 - a. shall render general administrative service for members of the commission;
 - b. shall call for meeting for the commission members, distribute agendas and necessary documents, and facilitate meeting halls;
 - c. cause to be maintained and protected, the commission minutes, decision and other documents, be properly registered ;
 - d. shall follow up the preparation and distribution megazines and other printing presses or products , that the commission shall issue;
 - e. shall render a research service for the commission;
 - f. shall support financially and perform other related activities, that help for success of the commission works.

ሕገ-መንግስትን ስለመተርጎም

15. የሕገ- መንግስት ትርጉም ስለመስጠት

1. ኮሚሲዩኑ አጣሪ ጉባኤ ህገ-መንግስትን መተርጎም ያስፈልጋል በማለት በጉዳዩ ላይ የሚያቀርበውን የውሳኔ ሃሳብ መርምሮ የመጨረሻ ውሳኔ ይሰጣል፡፡
2. አጣሪ ጉባኤው የህገ መንግስት ትርጉም አያስፈልጋቸውም ሲል ውሳኔ በሰጠባቸው በማናቸውም ጉዳዮች ቅር የተሰኘ ወገን ይግባኙን ለኮሚሲዩኑ ማቅረብ ይችላል፡፡

16. ጉዳዮችን ለአጣሪ ጉባኤ ስለመምራት

ኮሚሲዩኑ በቀጥታ የሚቀርብለትን የህገ-መንግስት ትርጉም ጥያቄዎች ለአጣሪ ጉባኤው ይመራቸዋል፡፡

17. በህገ መንግስት አተረጓጎም ተፈጻሚ ስለሚሆኑ መርሆዎች

1. ኮሚሲዩኑ የሚቀርቡለትን ሕገ መንግሥት ነክ ጉዳዮች መርምሮና አጣርቶ ለመወሰን ለያዘው ጉዳይ አግባብነት አላቸው የሚላቸውን የህገ መንግሥት አተረጓጎም መርሆዎች መለየትና በሥራ ላይ ማዋል ይችላል፡፡
2. ኮሚሲዩኑ የቀረበለት ጥያቄ በህገ መንግሥቱ የሰፈሩትን መሠረታዊ መብቶችና ነጻነቶች የሚመለከት ሆኖ ሲያገኘው ይህንኑ ኢትዮጵያ ከተቀበለቻቸው አለም አቀፍ የሰብአዊ መብቶች ህግጋት፣ዓለም አቀፍ የሰብአዊ መብቶች ስምምነቶችና አለም አቀፍ ሰነዶች መርሆዎች ጋር በተጣጣመ መንገድ ተመልክቶ ምላሽ መስጠት ይኖርበታል፡፡

Interpretation of the Constitution

15. Interpreting the Constitution

1. The commission shall render the last decision, up on draft proposal of constitutional interpretation submitted to it, by the council of constitutional inquiry;
2. A party dissatisfied with the decision of the council of constitutional inquiry of rejection of case, relating to review of constitutional interpretation may appeal to the commission.

16. Referring Cases to the Council of Constitutional Inquiry

The commission shall refer directly, to the council of Inquiry, cases submitted to it, and needs Interpretation of the constitution.

17. Principles for Executing Constitutional Interpretation

1. The commission may identify and implement principles of constitutional interpretation, which it says relevant by examining and investigating, that help to decide constitutional case submitted to it .
2. Where the constiutional case submitted to the commission, pertains to the fundamental rights and freedoms enshrined in the constituton, the commission shall render a response of interpretation, in a manner conforming to the principles of the universal declaration of human rights, and international instruments adopted by Ethiopia.

18. ተጨማሪ ማስረጃዎችን ስለማሰባሰብ

ኮሚሲዮኑ በህገ-መንግስት ትርጉም ላይ የመጨረሻ ውሳኔ ከመስጠቱ በፊት እንደአስፈላጊነቱ ተጨማሪ ማስረጃዎችን ሊያሰባሰብ ይችላል፡፡

19. ህገ-መንግስታዊነትን ስለሚያስረዳ አካል

1. ኮሚሲዮኑ የአንድን ህግ ህገ-መንግስታዊነት ሲያጣራ ግምቱን የሚያፈርስ ሌላ ሁኔታ እስካልተፈጠረ ድረስ የወጣው ህግ ህገ-መንግስታዊ ነው ከሚል ግምት ይነሳል፤

2. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ /1/ የተመለከተው እንደተጠበቀ ሆኖ፤ የአንድ ህግ ህገ-መንግስታዊነት አከራካሪ ሆኖ ሲገኝ የክልሉን መንግስት በህግ ጉዳዮች ላይ የማማከር ስልጣንና ተግባር የተሰጠውን የመንግስት አካል እንዲያስረዳ መጠየቅ ይችላል፡፡

3. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ /2/ መሰረት አከራካሪ ሆኖ የተገኘውን ህግ ህገ-መንግስታዊነቱን እንዲያስረዳ አግባብነት ያለው የክልሉ መንግስት አካል ኮሚሲዮኑ በሚወስነው ቀን ቀርቦ እንዲያስረዳ ሊታዘዝ ይችላል፡፡

4. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ /2/ እና /3/ ከተገለፀው በተጨማሪ ኮሚሲዮኑ በጉዳዩ ላይ ውሳኔ ከመስጠቱ በፊት እንደአስፈላጊነቱ ጉዳዩን ከያዘው ፍርድ ቤት ማብራሪያ ሊጠይቅ ወይም ባለጉዳዩን ወይም ሌላውን ተከራካሪ ወገን ሊያነጋግር ይችላል፡፡

18. Collection of Additional Evidences

The commission may gather additional evidences, as deemed as necessary, prior to render a last decision on cases of constitutional Interpretation.

19. Explanation and Confirmation of Constitutionality

1. unless otherwise proved to the contrary, the enacted law is presumed to be consitutional, while the commission starts to review its constitutional;

2. Without prejudice to sub-article /1/ of this Article, if the constitutionality of the law is found to be controversial, the commission may request a government body that has been rendered power and duty to consult the regional government on legal cases;

3. A pertinent regional government institution may be ordered to appear before the commission and explain, in accordance with sub-article /2/ of this Article, the constitutionality of a controversial law on a date fixed by the commission;

4. In addition to the provisions of sub-article /2/ and /3/ of this Article, prior to a decision is made on the constitutionality of a law, the commission may seek further explanation from the court handling the case and the parties involved in the case.

20. አስተያየት ስለማሰባሰብ

ኮሚሲዬን በህገ-መንግስት ትርጉም ላይ የመጨረሻ ውሳኔ ከመስጠቱ በፊት አግባብነት አላቸው ብሎ የሚያመንባቸውን ተቋማት፣ ባለሙያዎች ወይም ባለ ጉዳዮች ቀርበው አስተያየት እንዲሰጡ ሊያደርግ ይችላል፡፡

21. የህገ-መንግስት ነክ ጉዳዮች ውሳኔ ስለሚያስከትለዉ ውጤት

1. ኮሚሲዬን በህገ-መንግስት ትርጉም ላይ የሚሰጠው የመጨረሻ ውሳኔ አጠቃላይ ውጤት ይኖረዋል፡፡ በመሆኑም ወደፊት በሚነሱ ተመሳሳይ ህገ-መንግስታዊ ጉዳዮች ላይ የአስገዳጅነት ባህሪ ይኖረዋል፤
2. የኮሚሲዬን ውሳኔ በሁሉም ዘንድ እንዲታወቅ ለዚሁ ዓላማ በሚዘጋጅ ልዩ መጽሔት ታትሞ እንዲወጣ ይደረጋል፡፡

22. ሕገ መንግስታዊ አይደለም ስለተባለ ህግ

የአንድ ህግ አካል የሆነ ድንጋጌ ህገ-መንግስታዊ አይደለም የሚል ውሳኔ የተሰጠበት እንደሆነ አስፈላጊ ሆኖ ካልተገኘ በስተቀር ውጤቱ ተወስኖ የሚቀረው በዚያው ድንጋጌ ላይ ብቻ ይሆናል፡፡

23. ውሳኔ ስለሚሰጥበት ጊዜ

ኮሚሲዬን በሕገ መንግስቱ አንቀጽ 70 ንዑስ አንቀጽ /2/ ስር በተደነገገው መሠረት የቀረበለትን ጉዳይ በ 60 ቀናት ውስጥ መርምሮ መወሰን አለበት፡፡

20. Gathering Opinions

The commission may, prior to pass a final decision on constitutional interpretations, call up on pertinent institutions, professionals, and contending parties to give their opinions.

21. Results of Decisions on Constitutional Cases

1. The final decision of the commission on constitutional interpretation shall have a general effect. Therefore it shall have an applicability on similar constitutional matters that may arise in the future;
2. The commission shall publicise the decision in a special publication to be issued for this purpose.

22. Unconstitutional Law

If part of a given law is decided that it is unconstitutional, unless otherwise found necessary, the effect of the final decision shall remain limited to only that very law.

23. Time of Decision

Pursuant to the provision stipulated under sub article /2/ of Article /70/ of the constitution, the commission shall decide within 60 days by investigating the submitted case to it.

24. የውሳኔው ይዘት

የኮሚሲዮኑ ውሳኔ የጉዳዩን ዝርዝር መግለጫ፣ የህገ-መንግስት ትርጉም ያስፈልጋል ወይም አያስፈልግም ያለበትን ምክንያትና የደረሰበትን መደምደሚያ በግልጽ የሚያሳይ መሆን ይኖርበታል፡፡

25. በህገ መንግስት ነክ ጉዳይ ላይ የሚሰጥ ውሳኔ ተፈጻሚ መሆን ስለሚጀምርበት ጊዜ

1. ኮሚሲዮኑ በህገ መንግስት ትርጉም ላይ የሚሰጠው ውሳኔ በሌላ አኳኋን በግልጽ ካልተመለከተ በስተቀር ተፈጻሚ የሚሆነው ውሳኔው ከተሰጠበት ቀን ጀምሮ ይሆናል፤
2. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ /1/ የተጠቀሰው ቢኖርም ኮሚሲዮኑ አንድ ህግ ህገ መንግስታዊ አይደለም ብሎ የመጨረሻ ውሳኔ ከመስጠቱ በፊት ህጉን ላወጣው የክልሉ መንግስት አካል በስድስት ወር ጊዜ ውስጥ ህጉን እንዲያሻሽል፣ እንዲለውጥ ወይም እንዲሰርዝ ሊያሳውቀው ይችላል፡፡

26. ኮሚቴዎችን ስለማቋቋም

ኮሚሲዮኑ በአጣሪ ጉባኤ በኩል የሚቀርቡለትን የውሳኔ ሃሳቦችና በጉባኤው ውሳኔ ቅር በመሰኘት በይግባኝ የሚመጡ ጉዳዮችን እየመረመረ የውሳኔ አስተያየቶችን የሚያቀርቡ የተለያዩ ኮሚቴዎችን ሊያቋቁም ይችላል፤

27. ስለ አገልግሎት ክፍያ

ለኮሚሲዮኑ የሚቀርብ የህገ መንግስት ትርጉም ጥያቄ ከአገልግሎት ክፍያ ነፃ ነው፡፡

24. The Content of the Decision

The decision of the commission shall consist of details of the constitutional case, justification for whether constitutional interpretation was necessary or not, and the decision it has finally made.

25. Effective Date of the Decision on the Constitutional Issue

1. unless otherwise conspicuously stated in the decision, the decision of the commission on constitutional interpretation comes into effect as of the date of the passing of the decision;
2. Notwithstanding to sub –article /1/ of this Article, the commission may notify to the regional government legislative body, to ammend, change, or repeal the law in question within six months, prior to a final decision of its unconstitutionality is made.

26. Committees Formation

The commission may form various committees that shall submit recommendations, examining the recommendations submitted by the council of inquiry and cases that shall come with appeal by objecting the decision.

27. Service Charge

Application for constitutional interpretation submitted to the commission shall be exempt, from aservice charg.

ክፍል አራት**ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች****28. የኮሚሲዮኑ ውሳኔ የመጨረሻና አስገዳጅ ስለመሆኑ**

ኮሚሲዮኑ በቀረበለት በክልሉ ጉዳይ ላይ የሚሰጠው ማናቸውም ውሳኔ የመጨረሻና ይግባኝ የማይባልበት ይሆናል ፤

29. ተፈጻሚነት ስለማይኖራቸው ሕጎች

ከዚህ አዋጅ ጋር የሚቃረን ማናቸውም ህግ፣ ደንብ፣ መመሪያ ወይም የተለመደ አሰራር በዚህ አዋጅ ውስጥ የተካተቱትን ጉዳዮች በሚመለከት ተፈጻሚነት አይኖረውም፡፡

30. መመሪያ የማዉጣት ሥልጣን

ኮሚሲዮኑ የዚህን አዋጅ ድንጋጌዎች በተሟላ ሁኔታ ለማስፈጸም የሚያስፈልጉትን ዝርዝር መመሪያዎች ሊያወጣ ይችላል፡፡

31. አዋጁ የሚጸናበት ጊዜ

ይህ አዋጅ በክልሉ መንግስት ዝክረ ህግ ጋዜጣ ታትሞ ከወጣበት ቀን ጀምሮ የጸና ይሆናል፡፡

ባሕር ዳር

ሰኔ 06 ቀን 2007 ዓ/ም

ገዱ አንዳርጋቸዉ

የአማራ ብሔራዊ ክልል ፕሬዚዳንት

PART FOUR**MISSELANEOUS PROVISIONS****28. Finality and Enforceability of Ruling of the Commision Decision**

The commission, that shall render any decision on the regional case submitted to it, shall be the final and not be appellate.

29. Inapplicability of Laws

Any law, regulation, directives or customary practice, which is inconsistent with this proclamation, shall not be applicable on matters provided in this proclamation.

30. Power to Issue Directives

The commission may issue particular directives that are necessary for complete implementation of this proclamation provisions.

31. Effective Date

This proclamation shall come into force as of the date of publication in the Zikre-Hig Gazzettee of the Regional Government.

Done at Bahir Dar,

This 13th day of June, 2015

Gedu Andargachew

President of the Amhara National Region